

Succesvolle acties op alle plekken in de medicijnketen

EXTRA GELD VOOR WATERSCHAPPEN OM MEDICIJNRESTEN TE VERWIJDEREN

25 oktober 2017

Het gaat goed met de ketenaanpak om medicijnresten uit water te halen maar er is wel aanvullende zuivering nodig, aldus Sharon Dijksma. Hiervoor is tot 2023 eenmalig een bedrag van 30 miljoen euro beschikbaar. De demissionair staatssecretaris verwacht ook van de waterschappen een financiële bijdrage.

Als een van haar laatste daden als staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu heeft Sharon Dijksma een brief over de *Ketenaanpak Medicijnresten uit water* gestuurd aan de Tweede Kamer. Hierin beschrijft ze de voortgang van de aanpak, waarvan de maatregelen in november 2016 zijn vastgelegd in de Intentieverklaring Delta-aanpak Waterkwaliteit en Zoetwater. Volgens Dijksma hebben de partners in de medicijnketen veel succesvolle acties uitgevoerd op alle plekken in de keten.

Maatregelen aan de bron lossen het probleem echter niet volledig op; hiervoor is ook vergaande zuivering nodig. De maatregelen worden nu verder uitgewerkt en er komt een uitvoeringsprogramma voor de periode vanaf 2018. Het ministerie stelt tot 2023 eenmalig een bedrag van 30 miljoen euro beschikbaar om de introductie van aanvullende zuivering bij de waterschappen te begeleiden. De waterschappen zullen ook zelf met geld over de brug moeten komen.

Jaarlijks 140 ton medicijnresten in water

Dijksma licht in haar brief eerst het probleem van medicijnresten in water toe. "Verschillende onderzoeken hebben aangetoond dat ziekenhuizen 5 tot 10 procent van de vracht in het influent op de rioolwaterzuiveringsinstallaties bepalen; de andere 90 procent wordt bij patiënten thuis uitgescheiden. In het laatste deel van de keten wordt het rioolwater behandeld in de RWZI's die gemiddeld 65 procent van de medicijnresten verwijderen. Bij de productie van drinkwater zuiveren drinkwaterbedrijven het overgrote deel van de medicijnresten, maar kunnen zeer kleine hoeveelheden het zuiveringsproces passeren."

De bewindsvrouw haalt ook enkele cijfers aan uit een eerder dit jaar verschenen rapport van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. Naar schatting komt in Nederland jaarlijks ten minste 140 ton medicijnresten in het water terecht en ook 30 ton röntgencontrastmiddelen. Door vergrijzing zal de hoeveelheid geneesmiddelen nog toenemen. Dijksma noemt het *Partnershipprogramma TTW – STOWA – KWR – TKI Watertechnologie*, waarbij de deelnemers de komende jaren gezamenlijk 3 miljoen euro in universitair onderzoek investeren. Dat moet leiden tot een grensverleggende aanpak van organische microverontreinigingen, waaronder medicijnresten.

Groene medicijnen nog geen oplossing

Hoe zit het met 'groene medicijnen' die goed afbreekbaar zijn in het milieu? Deze oplossingsrichting is zeker op de korte termijn niet haalbaar, onder meer omdat volgens experts de betere afbreekbaarheid negatieve effecten heeft op de werkzaamheid en houdbaarheid van geneesmiddelen. "De farmaceutische sector zet nu vooral in op andere aspecten van 'groene medicijnen', zoals nieuwe toedieningsvormen, beter aangepaste hoeveelheden medicijnen voor patiënten en het verbeteren van de therapietrouw."

Positief is dat steeds meer mensen ongebruikte geneesmiddelen kunnen inleveren bij de apotheek. Vorig jaar was dat nog in 45 procent van de gemeenten niet goed geregeld, nu in minder dan 25 procent.

Aanvullende zuivering grootste kostenpost

Omdat de maatregelen aan de bron de problematiek niet volledig kunnen oplossen, is volgens Dijksma aan het einde van de keten aanvullende zuivering op de rioolwaterzuivingsinstallaties nodig. "Tegelijk is het niet de verwachting dat aanvullende zuivering op alle RWZI's nodig is. Op dit moment ronden de waterschappen een zogenaamde 'hotspot analyse' af, waarmee de belangrijkste RWZI's vanuit oogpunt van ecologie en drinkwater in beeld komen. Samen met

de uitkomsten van de regionale watersysteemanalyses zal dit bepalen waar overgegaan wordt tot aanvullende zuivering." Er lopen verschillende onderzoeken en pilots naar innovatieve en kosteneffectieve manieren om medicijnresten uit rioolwater te zuiveren. "De eerste informatie uit de onderzoeken en de ervaringen in het buitenland doen mij verwachten dat de jaarlijkse kosten voor aanvullende zuivering (fors) lager zullen uitvallen dan eerdere schattingen."

Aan het eind van haar brief komt Dijkma uit bij de financiering. Zij schrijft daarover: "Bij alle ketenstappen waar maatregelen worden genomen, is financiering een onderwerp van discussie. De vergaande zuivering op de RWZI's zal naar verwachting de grootste kostenpost worden. Hierover worden de gesprekken met de waterschappen nu gestart. Vanuit het ministerie van Infrastructuur en Milieu is een eenmalig bedrag van 30 miljoen euro beschikbaar (tot 2023) om de introductie van aanvullende zuivering bij de waterschappen te begeleiden. Dit wordt in overleg met de waterschappen ingezet als onderdeel van de uitvoeringsagenda, waarbij een financiële bijdrage van de waterschappen en eventueel andere ketenpartijen wordt verwacht."